

20 Vuonna 17

Ilkka Malmberg

Satavuotiaana Suomi voi näyttää erilaiselta kuin nyt, mutta tiedemiesten mukaan arkipäivä muuttuu lopulta aika vähän. Ellei satu jotakin odottamatonta.

Vuonna 1967 Suomi täytti 50 vuotta. Se oli Biafran, maitopussien, hippien, Il-tatuulen viestin ja lähidän kuuden päivän sodan aikaa. Suomalaiset painuivat laumoina Ruotsiin, ensimmäiset elementtitalot nousivat, ja The Beatles uskoi että *All You Need Is Love*.

Suomen satavuotisjuhla vuonna 2017 on yhtä lähellä. Nykyiset nelikymppiset siirtyvät niihin aikoihin eläkkeelle, nyt

piirrokset Tarmo Koivisto

syntyvät lapset alkavat saada omia lapsia, mutta hyvä jos metro on edennyt pari pysäkinväliä.

Kahdessakymmenessäviidessä vuodessa ei paljon ehdi: jos lapsi pakotetaan nyt ensimmäiselle sellotunnilleen, hänen voi toivoa silloin hallitsevan instrumenttinsa. Jossain totisessa budolajissa saa vihdoin puhutella mestariaan. Kovin aikuiseksi ei siinä ajassa ehdi kasvaa.

Ühtepuhku-varustamon Virotar on saapunut Katajanokalle. Kohta sen sisarus Venakko tuo toisen lastin.

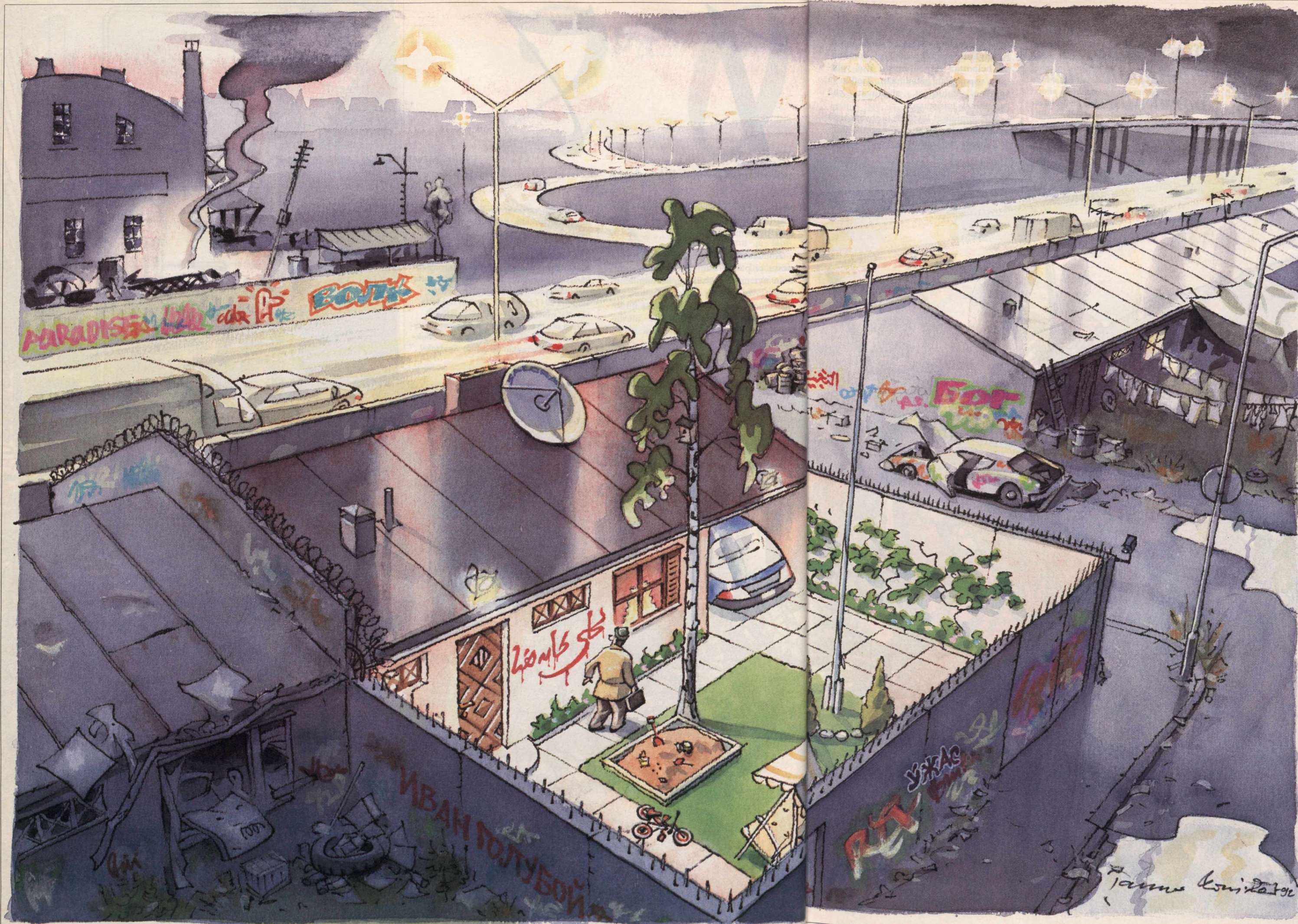
"Ühtepuhku Üli Käib — Alinomaa Yli Käy!" lauletaan mainoksessa.

Tallinnassa kannattaa käydä hammaslääkärissä ja permanentissa, korjauttaa auto, virtuaalikypärä ja kengät.

Vuonna 2017 Helsinkiä eletään monella tavalla, mutta se ei miellytä kaikkia:

"Stadi ei ole enää stadi", huokaisee pystykorvaa taluttava vietnamilaispari. "Hiukka siistii! Skattaakin ne sanoo Sgattaksi."

Sinä aamuna isä säikähtää.
 Mikä klaani se on? Ei kai vaan "Martyyyrien hurme"? Tai "Profetaan luut"?
 Suojelurahojen piti olla tiillä jo tiistaina!
 Isä on vähän vauhko; hän liittyy Kortteliturvaan.
 Kunpa hän ei nyt menisi tekemään mitään varomatonta! Mellakat alkavat niin vähästä.
 Toivottavasti joku pian kertoo hänelle, että seinässä lukee vain "Ali oli täällä".

Rivitalojen perheenisät pyörittävät vartiovuoroja

Harmajapäitä on silloin paljon enemmän kuin nyt: joka kolmas suomalainen on yli kuudenkymmenen. Mutta mummoja ja pappoja heistä ei tule.

Nykyisillä eläkeläisillä ei koskaan ollut omaa nuorisokulttuuria, mutta tulevat eläkeläiset ovat kantaneet koko ikänsä nuorison piirteitä. Miksi he lakaisivat kuuntelemasta Rolling Stonesia tai pukeutumasta farmareihin? He autoilevat, laskettelevat, kuluttavat ja pukeutuvat niin kuin aina ovat tehneet.

Vanhat ovat aivan ratkaisevassa asemassa. He äänestävät, koska ovat aina äänestäneet, ja äänestävät ikäisiään. Nuorempi polvi ei ole oppinut äänestämään, ja miksi koskaan oppisikaan, sillä he ovat aina vähemmistö.

Politiittinen eliitti vanhenee äänestäjensä mukana. Vuonna 2017 siinä on paljon tuttuja nimiä: Zyskowitz, Aho, Hautala, Sasi, Pietikäinen, Alho, Väyrynen, Seppänen. Mihin he katoaisivat? Poliitiikan muutokset ovat hitaita. Presidentinkin me todennäköisesti tunnemme hyvin, hän on luultavasti jo huomattavassa asemassa – vuonna 1967 Koivisto oli valtiovarainministeri.

Suuret ikäluokat määräävät. Täytettyään ensin virat ja tukittuaan uraputket he haluaisivat vielä hyvät eläkkeetkin, mutta tuskin pääsevät samaan elintasoon kuin nykyiset eläkeläiset, sillä maksajia ei ole. Vaikka perheisiin syntyi enemmän lapsia, ei äitejä ole tarpeeksi.

Harmaantuvien päättäjien käy vaikeaksi seurata tekniikan huimaa kehitystä, sillä seuraavan neljännesvuosisadan aikana se on vielä vauhdikkaampaa kuin vuodesta 1967 tähän päivään. Keksinnöt tulevat eri suunnasta kuin mihin katsomme ja yllättävät meidät leviämismopeudellaan: odotimme näköpuhelinta, saimme kotifaksin; robotit eivät tulleetkaan keittiöön, mutta lastenhuoneisiin ilmestyivät mikro-tietokoneet.

Vuonna 2017 todennäköisesti yhdistetään tietotekniikan avulla eri energiantuotantomuotoja, tietokone kytetään kytkemään aivojen yhteyteen, käytössämme on nanotekniikkaa, hypermediaa...

Jarmo Koskitalo

Mutta — kodeissa ja työpaikoilla on jo nyt laitteita, joita ei osata käyttää: puhelimia ei ohjelmoida, videoilla ei osata ajastaa, pesukoneen kymmenistä ohjelmista käytetään kahta, mikrot ovat pelkkinä kirjoituskoneina. Se on inhimillistä; parikymmentä vuotta sitten osa koululaisista käytti laskutikkua vain viivaimena.

Vuonna 2017 pääsemme kotoamme käsiksi kaikkeen tietoon, mitä maail-

massa on kerätty. Meillä on mahdollisuus tietää, nähdä ja kokea meitä askarruttavat asiat, vaikka Bosnia-Hertsegovinan tilanne. Voimme olla yhteydessä minne hyvänsä ja lähes kehen hyvänsä, tutkia kaiken aiheesta talletetun tiedon, enemmänkin: datalasiin avulla pääsemme sinne itse katselmaan ympärillemme. Kolmiulotteisesti.

Ketä se nyt sitten kiinnostaa... Tulee uusi vempain, mutta moniko

Suomi pirstoutuu samanmielisten porukoihin

käyttää sitä yhä syvemmän tiedon hankintaan? Ajanvietekäyttö — jännitys, seksi ja urheilu — vie suurimman potin. Kolmiulotteisen tekotodellisuuden buumi helpottaa uppoutumista itse valittuun vapaa-ajan maailmaan. Tiedon ja viihteen kuluttajat ajautuvat yhä kauemmas toisistaan.

Samanmieliset löytävät tietoverkoissa toisensa, hakeutuvat omiin porukoihinsa. Toiset sulkeutuvat omaan maail-

maansa. Joku samoaa virtuaalilaitteillaan Englannin liigan neljättä divisioonaa, toinen raveja, kolmas tahtoo koiria ja kissanpentuja, neljättä kiinnostavat tissit.

Vuonna 1967 kaikki seurasivat televisiosta samaa Esko Kivikosken tietokilpailua. Nyt visailuja on joka kanavalla. Satavuotiaassa Suomessa kisoja ja visoja on taatusti enemmän, jokaiseen maakuun, ja katsojat pääsevät mukaan ar-

Heitä on seitsemän epäonnistujaa, joista ei ollut innovaatioon. He jäivät tänne. Koulutovereista väkijimmät ovat Euroopassa. Sieltä tullut joulukortti masensi. Jollakin on venäläinen pomo, toisella tytär naimisissa korsikalaisen kanssa, mutta huolia ei muisteta syyskuulaassa hirmimetsässä. Siellä unohtuu muu maailma. Ulkomaalaisia ei oteta mukaan, se on sovittu. Vaikka Posnian Ossia harkittiin, kun se on niin läpitte reilu mies. Tänä vuonna korven veikot ampuvat saalaa villisian — maahantunkeutujan.

vaamaan, pujottelemaan, ampumaan, äänestämään, kähmimään virtuaalihanskalla.

Näitä nykyisiä vuosituhatlupun aikoja yritettiin aikoinaan kuvata monessa tulevaisuuskuvitelmassa. Niissä oli lentäviä lautasia ja avaruusasuja. Maailmasta ei tullut sen näköistä, mutta miltähän vuoden 1967 vinkkelistä näyttää nykyinen arkinen ruokahetki:

mikroaaltouuni kilahtaa ja kirjaviin ulkoiluasuihin pukeutunut perhe rapistelee annoksensa pusseista.

Vuonna 1967 Suomi söi yhdessä kotona neljän jälkeen. Pöydässä oli perunaa, kastiketta, keittoja, laatikoita, kädessä voilla voideltu leipä — ei salaateja, ei pihvejä, ei pizzoja, ei kioskipirtavaa, ei jugurtteja, ei rapeaa patonginpalaa.

Niihin aikoihin tieteiskuvitelmissa

23 kilometriä rajalta: Avokadoja, kissanhiekkaa, camemberteja. Tuupovaara, 1993.

haaveiltiin vaivattomasta ravintopilleristä. Ennustus meni aivan metsään: nyt harrastamme ja valikoimme ruokia, puhumme ja luemme niistä, harkitsemme kattaaksia, valitsemme jopa loma-kohteen siellä saatavan ruuan mukaan. Robotteja emme keittiöön laskisi.

Suomessa on käyty suurta kamppailua pirstoutuneiden aterioiden ja perheen yhteisen ruokarituuaalin – pikaruuan ja kotiruuan – välillä. Erikseen syöty pikaruoka on yleistynyt, mutta on hyvin mahdollista, että suunta kääntyy taas kotiin päin.

Tai sitten pikaruuat muuttuvatkin yhä hienostuneemmiksi, eikä niihin suhtauduta enää alentuvasti. Pikaruusta voi tulla korkeatasoista ja koristeellisesti pakattua kuten Japanissa, jossa rautatieasemilla on saatavana 1 600 erilaista ekiben-eväsannosta.

Ruokailu monimuotoistuu: ihmiset ja perheet syövät eri aikoina ja eri lailla, puikoilla, veitsillä, haarukoilla, sormin, paperista, posliinilta tai pussista. Samalla yksinkertainen asia – syöminen – mutkistuu: on kasvissyöjiä, laihdutajaa, laktovegetaaria, sianlihaa syömättöitä, allergikkoja, kolesterolin karttajaan, elävän ravinnon rouskuttajaa, bulimiam, jingiä ja jangia.

Maajussien kannalta olisi mukavaa, jos ympäristömyrkköjen pelästyttyvät eurooppalaiset ryhtyisivät vaatimaan puhdasta ruokaa. Meikäläisistä luomu-

tuotteista, pohjavedestä, riistasta, kalasta, yrteistä, sienistä voi vielä tulla haluttua tavaraa.

Suomalainen ateria saa vaikutteita muualta. Pizza, lasagne ja spagetti olivat vuonna 1967 eksoottisia ruokia, nyt meikäläistä arkipuuhakaa. Tuleekohan tacoista tai mussakasta yhtä tavallista vuoteen 2017 mennessä?

Näemme vielä intialaisten ja japanilaisten ruokapaikkojen buumin, mutta jossain välissä nousevat varmasti korostetun suomalaiset ruokapaikat, sillä kuljemme globaalin kautta paikalliseen: muikku maistuu maailmaa nähneelle.

Suomen kieltä eivät vaivaiset 25 vuotta hetkauta.

Suomen kirjakieli puskee omaa uraansa, vaikka puhekieli säntäilee sinne tänne. Sanastoon tulee uusia lainoja, tällä kertaa varmaan myös saksasta. Ne ilmestyvät ensin erikoisaluille, kuten pankkimaaailmaan tullut *Otto*. Venäjää tuskin tulee suomeen sanoja, paitsi ehkä alamaailman ja huumeiden sanastoon. Se on kulttuurivaihdossa liian alavastajan asemassa.

Silti vuonna 2017 saa jo kirjoittaa *me mennään*, ja *teidän mielipide* on ihan hyväksyttyä kieltä.

Vuonna 1967 ei sopinut kirjoittaa kuinka jotakin *tuli tehtyä*. Nyt sopii. Myös kaksoispassiivi *oltiin tehty* yleistyy kirjoitetussa kielessä kovaa vauhtia.

Nähtävästi saamme kohta jo tilata kirjakiellelläkin *nakit ranskalaisilla*, eikä enää tarvitse pyytää *nakkeja ranskalais-ten kera*.

Jännittävää nähdä, pääseekö henkilöä tarkoittava *se* jo asiategstiin – uutistenlukija töksäyttäisi ensimmäisen kerran että *se totesi*.

Mutta uutistenlukijoita ja uutislähettyksiä on vuonna 2017 jo monenlaisia, ja ihmiset oppivat luottamaan muihin kuin STT:n nuotilla luettuihin uutisiin. Kansa on pirstoutunut ryhmiin, jotka kuuntelevat omia viheruutisiaan, nuoris- tai talouspainotteisia uutisiaan, paikallisuutisista puhumatta-kaan.

Kielikin monimuotoistuu: tulee erilaisia slangeja, puheta-voja, sanastoja, kieliopeja.

Mitenkähän murteiden käy? Ne eivät välttämättä heikkene. Saattaahan monien vähemmistöjen Euroopassa maakuntahenki vahvistua ja yleissuomalaisuus laimeta. Viehättävää ajatella, että maailmalle lähtisi täältä opiskelijoita, jotka puhuisivat vuorotellen savoa ja ranskaa.

Suomessa puhutaan venäjää. Venäjä määrää millainen Suomi on. Vuonna 2017 Venäjä tuskin on noussut vielä jaloilleen.

Suomi lienee jonkin sotilasliiton jäsen. Jos huonosti käy, Baltiassa on koettu venäläisten kansannousuja ja Suomenlahti on arka paikka. Venäjä vaatii asiallista kohtelua venäläisvähemmistöille. Sellainen on myös Suomessa – vaikka vain satatuhatta venäläistä, jotka valittavat, että heitä ei kohdella tasavertaisesti.

Tai sitten Venäjä voi pirstoutua Libanoniksi, jolloin siellä on sisällissotia, nälkää ja pakolaistaumoa. 25 vuotta sekasortoa ei olisi Venäjän historiassa mitään uutta. Valtakeskus katoaa, ja alueilla voi olla vallassa millaisia koplia hyvänsä.

Suomen ja Venäjän raja on jo nyt maailman äkkijyrkin elintasokuilu: Yhdysvaltain ja Meksikon välillä on vastaavanlainen. Jos hyvin käy, molemmat hyötyvät rajakaupasta: Venäjän puolelle nousee alihankkijoiden halpoja nyrkipajoja kuten Meksikossa ja Suomen

Näin me kirjoitetaan kun meidän kieli muuttuu

puolelle niitä käytävää tuotantoa kuten Yhdysvaltain puolella rajaa.

USA:n ja Meksikon välillä raja on yhtä pitkä, sillä on leveä joki ja se on hyvin vartioitu. Silti sen ylittää laittomasti tuhat ihmistä päivässä. Heitä ui yli joen, vaeltaa läpi erämaan, livahtaa aidoista ja raoista.

Itärajana Rio Grande.

Lieksasta voi tulla El Paso. Ennen pitkää rajaseutujen ihmiset saavat tottua metsistä sukeltaviin outoihin kuljokijoihin, jotka äimistelevät, pitäisikö kääntyä Höljäkään vai Kuohattiin.

Ulkomaalaisia tulee Suomeen joka tapauksessa, joko hallitsemattomana pakolaisvirtana tai kontrolloidusti. Venäjältä, Virosta, Itä-Euroopasta, Balkanilta, arabimaista, Afrikasta, mistä vain. Turha uskoa, että Suomi on sivussa. Kuka olisi 1967 arvannut, että yhtenä päivänä meillä on vietnamilaisia, somalialaisia ja kosovolaisia?

Valitaanpa umpimähkään vielä kolme maata, joista emme osaisi odottaa pakolaisia.

Oho! Tuli Angola, Benin ja Monaco.

Antaa tulla, kyllä tänne mahtuu. Ei suomalainen rasisti ole, jos ne vaan ovat kunnoll – –.

Kohta Suomessa on ihmisiä, jotka keskeyttävät puheemme. Ne metelöivät, myöhästelevät, kyselevät palkkaamme, sortavat vaimojoan. Niiden lapset tallovat kukkapenkimme.

Mutta lapsemme menevät heidän kanssaan naimisiin. Hyvin monella meistä on vuonna 2017 vierasmaalaisia sukulaisia.

Uusia uskontoja tulee Pohjois-Eurooppaan, maailman maallistuneimpaan kolkkaan, jossa uskonto on syvästi intiimi asia ja tulee esille vain kriisin hetkellä.

Uusien kulttuurien keskellä meille tulee kiire selvittää omat arvomme ja uskomme. Samaan aikaan tieteen kehitys pakottaa meidät kohta tekemään vaikeita eettisiä päätöksiä: on päätettävä milloin ihminen on kuollut, keille ei suoda kalleimpia hoitoja, saako ihmiskiota parannella? Saako sairas ja kivulias ihminen päättää itse päivänsä?

Vuosituhannen vaihteen dramaattinen tasaluku tuo vielä suuren uskonnollisen kuhinan: lopunajan odottajia, astrologeja ja ennustajia riittää. Viereissä idän uskonnollinen tyhjiö imee jo nyt kaiken: mormonit, jehovat, helluntalaiset, horoskoopit, spiritistit. Kriisit pelottavat ja mystiikka käy haastamaan luonnontieteellisen maailmankuvan.

Hei hulinaa. Todellinen Vesimiehen aika alkaa.

Tulevaisuustutkijat uumoilevat, että huikkeiden tietovirtojen keskellä oleva ihminen kääntää huomionsa rationaalista ja taloudellisista kysymyk-

sistä suuriin filosofisiin kysymyksiin ja taiteisiin. Kaikenlainen syvähenkisyyden elpyy.

Ihminen on muutakin kuin ostoskärryjä lykkäävä nisäkäs.

Satavuotiaassa Suomessa on piennyttäviä, eriseuroja, lahkoja ja alakulttuureja. Jolleivät suomalaiset suorastaan elä terapoimalla toisiaan, niin ainakin he luovat uusia työpaikkoja koulutuksessa, taiteissa ja uskonnoissa, kun ihmiset ovat valmiita kustantamaan opettajansa, pappinsa, valmentajansa ja gurunsa.

Kaikki menee käsistä. Sanotaan että yhteiset tarinat, suuret kertomukset, ovat loppullaan.

Yhtenäiset maailmanselitykset eivät päde. Hyvinvointivaltio käy vaikeaksi ylläpitää, kun hyväosaist huomaavat olevansa siinä pelkkiä maksajia. Kansallinen itenäisyysskin kyseenalaistuu, eikä yleissuomalaisuus tunnu kovin yhdistäväältä.

Satavuotiaassa Suomessa ei enää tunneta sitä jatkuvan kohoamisen tunnetta, joka on meille niin tuttu, kun lapset ovat tähän asti nousseet vanhempiaan korkeampaan asemaan – ei ole mitenkään kummallista, jos maalarin lapset lukevat maistereiksi. Sellaisia tarinoita olemme tottuneet kertomaan.

Koulutuksen saaminen vaikeutuu, lasten on valittava ajoissa oikeat koulut ja linjat. Oppineita tulee taas oppineiden lapsista. Syrjäytyneiden alueiden koulut slummiutuvat. Säädetyt palaavat.

Ammattialat, kuten vaikka hammaslääkit, taksit ja kalastajat, valvovat omia etujiaan ja rajoittavat muiden sisäänpääsyä. Samalla markkinoille ilmestyy pimeää ja halpatyövoimaa, työmarkkinat pirstoutuvat, eriarvoisuus lisääntyy ja riidat ovat herkässä. Hyvää palvelusväkeä on taas helpompi löytää.

Työtä tärkeämpi on koti. Perhe säilyttäne edelleen keskeisen asemansa myllerrysten keskellä. Koti on linnoitus, johon paetaan ulkomaailmaa ja jossa asioihin voi itse vaikuttaa. Murto tuntuu raskaukselta.

Samalla moniperheisyys lisääntyy: ihmisellä on elämänsä mittaan useampia perheitä kuin kaksi. Vaikka lapset kasvatettaisiin yhdessä, vanhuus vieteen toisen toverin kanssa.

Omakotiasukkaat tuntevat itsensä haavoittuviksi, he murehtivat lukkoja ja hälyttimiä. Perheenisät ostavat käsiaseen ja pyörittävät vartiovuoroja. Ulkomaalaisviha nostaa aika ajoin päätään, äärioikeisto kerää pelokkaiden ja turvattomien äänet.

Sen ajan syrjäytyneet, pakolaiset ja rikokset kasautuvat omiin lähiöihinsä. Muille kaupunkilaisille niistä tulee vierasta maata.

Tätä me muistelemme viattomuuden aikana: kun lastenvaunut sai jättää kadulle, postilaatitot olivat avoimia, pyö-

Sotilaskoplat hääräävät nälkäisellä Venäjällä

rät säilyivät ulkona, perämoottorit ja veneet rannoilla, murtoja oli harvoin. Edes graffititit eivät koskeneet autoihin, lapset saivat kulkea yksin kouluun ja kesämökkit olivat yksikseen jossain korvessa.

Toistaiseksi Helsingissä ei ole edes alueita, joilla ei uskaltaisi kävellä, eivätkä huumeet ole leimanneet ensimmäistäkään korttelia.

Helsinki ei suuresti muutu 25 vuodessa, emme ekyisi siellä. Kivi-kaupunki pysyy ennallaan, vuonna 2017 Etu-Töölö näyttää Etu-Töölöltä – niin kuin vuonna 1967.

Ero etelärannikon ja muun Suomen välillä kasvaa. Moottoriliikennettä vie Helsingistä kyllä Pietarin suuntaan, mutta uudet tiet Turkuun ja Tampereelle tuskin ovat vielä valmiit.

Jos Suomesta tulee Venäjälle kulkevan rahdin läpikuluma, Kotkan ja Haminan kaltaiset kaupungit virkistyvät. Turku piristyy, ehkä myös Vaasa – niillä on omat yhteytensä Eurooppaan. Vanha Teollisuus-Suomi on tyhjentynyt, työikäinen väki on valunut niistä etelään; Imatra, Kuusankoski, Varkaus, Tampere, Valkeakoski ja Pori ovat kutistuvia kaupunkeja.

Jos rauha Baltiassa säilyy, Helsinki ja Tallinna muodostavat kaksoiskaupungin. Moni helsinkiläinen on silloin muuttanut halvemmalle puolelle, firmat ovat siirtäneet sinne toimintojaan. Virolaiset palvelut ovat halpoja, ja kohta siellä kannattaa käydä permanentissa ja korjauttamassa autonsa.

Tallinnasta tulee Tijuana. Se pullistelee halpahalleja, korjauspajoja, kamppamoja, terveyspalveluja, piraattitavaraa, kapakoita, ilotaloja ja onnenonkijoita.

Talvella 1967 Suomenlahti jäätty Viiron asti. Voi hyvin olla, että myös talvena 2017 Helsingissä paukkuu pakkanaan ja lumiaurat möyryävät, sillä kasvihuoneilmiö ei 25 vuodessa pitkälle ehdi. Punaposkiset pääkaupunkilaiset hihkuvat Keskuspuiston lumisten kuusien alla, ja illalla luistelijat liukuvat ympäri Brahen kenttää, vaikka kuinka eläisimme 2000-lukua. Luistinradan musiikkikappaleistakin tuntisimme mo-

nia – eivät asiat niin nopeasti muutu. Pakkastalvet voivat tosin tulla 25 vuodessa hieman harvinaisemmiksi, mutta käyttäytyminen muuttuu ilmastoa nopeammin: talven ja lumen epävarmuutta ei enää hyväksytä. Vuonna 2017 on lähde lumen perään Lappiin jo sukupolven ajan. Se alkaa jo nyt olla osa eteläsuomalaista vuodenkiertoa.

Metsää on enemmän kuin nyt. Suomi näyttää siltä kuin se olisi jättänyt parturikäynnin väliin – metsä kasvaa korville. Puita ei kannata korjata kovin etäältä, ja metsä on haposateiden ja rikkilaskeumien vaivaamaa.

Muuten metsä näyttää samalta kuin nyt: se on yksitoikkoista talousmetsää, täynnä metsäautoteitä, samanikäistä taimikkoa ja risukoita. Tänä vuonna istutettu mänty ei ole ehtinyt kasvaa niin lyhyessä ajassa kuin honteloksi kymmenmetriseksi nuorukaiseksi. Aikoinaan kynnetyt alueet ovat yhä mullin mallin.

Hyödyttömät rämeet, niityt ja pientareet ovat kadonneet Etelä-Suomesta, niiden mukana paljon kasveja, lintuja ja perhosia. Uusia, eteläisiä lajeja on tullut tilalle; meillä on haikaroita, rusakoita ja satakielia, ja marjametsässä saa varoa villisikoja.

Maalla ihmiset asuvat taajamissa, metsistä pilkkottaa mökkejä ja lomakeskuksia. Suomessa on tilaa ja rauhaa, ja vaikka talousmetsä on tylsää, se on keskieurooppalaisista villiä erämaata.

Jos vaikka kymmenen prosenttia saksalaisista on kiinnostuneita Suomesta ja heistä vain joka sadas haluaa mökin Suomesta, se on jo 100 000 saksalaismökkä. Mutta hehän ovat jampia ja siistiä väkeä.

Euroopan ydinjätettä on kätetty meikäläiseen peruskallioon. Pakkohan ne on johonkin pistää, ja mikä sitten olisi parempi paikka – Sisiliako?

Muualta maailmassa 25 vuoteen mahtuu ympäristökatastrofeja, mutta ne jäävät paikallisiksi. Ihmisiä kuolee ja pakenee saastuneilta alueilta, heitä voi tulla meillekin. Mitään kuunmaisemaa ei Suomeen synny. Itäinen Suomenlahti voi saastua läpikotaisin, mutta sillä voi yhä käydä moottoriveneilemässä. Kuoliaaksi happamoitunut järvi on kirkasvetinen ja kaunis – kyllä se välttää.

Suomen lähistöllä on niin paljon huonokuntoisia ydinvoimaloita, että 25 vuodessa koemme todennäköisesti yhden ydinlaskeuman – ehkä pariikin.

Pelästys on suuri. Suojautuu kuka suojautuu. Sitten nouseaan esiin, pudistellaan pölyt ja käydään kiistelemään ja syyttelemään viranomaisia. Lehdet saavat kirjoitettavaa pitkäksi aikaa; löpöt ovat läikähty. Pelokkaasti seurataan syöpätalastoja, mutta kohta totutaan elämään kohonneen riskin kanssa – niin kuin tupakoitsijakin tekee. Laskeuman ei välittömästi tappanut ketään. Maailma ei pääty paukahtaan, vaan

On helppo tuntea Impivaaran tenho

hiljaa kitisten. Uutiset miljoonien ihmisten nälkäkuolemista tulevat tavalliseksi. Alamme turtua maailman epäoikeudenmukaisuuteen, se tuntuu normaailta maailmanjärjestykseltä. On kasvanut sukupolvi, joka on lapsesta asti kuullut, miten onnekkaita he ovat: kaurapurolautasen ääressä he ovat aina tienneet, että jossain on miljoonia luurangonlaihjoja afrikkalaisia.

Jokin yllätys saattaa vaikuttaa seuraavan 25 vuoden aikana enemmän kuin mikään muu, tulevaisuustutkijat muistuttavat. Esimerkiksi kosminen sensaatio. Sellainen voisi seurata vaikka Nasan juuri käynnistämästä projektista, jossa kymmenen vuoden ajan etsitään avaruudesta saapuvia älyllisiä signaaleja.

Avaruudesta saatu viesti mullistaisi maailmankuvan, ja käynnistäisi suuren keskustelun maapallon tulevaisuudesta, uskonnosta ja tieteellisestä maailmankatsomuksesta.

Vai mullistaisiko? Tuloksena voi sitenkin olla vain keskustelua lehtien kulttuuriosastoissa — tai siinä tietoverkossa, jossa älyköt silloin viihtyvät.

★

Pielisen takana Egyptinkorvessa saattaa lunta. Ahdistavat tulevaisuuskuvat tuntuvat etäisiltä. Eikö mitenkään saisi jäädä tänne?

Ei ristin sielua missään. Vain moottorisahan ääni kuuluu vaimeasti syvältä metsästä. Tilhiparvi helisee ohi.

Vastaan tulee kirjastoauto hiljaisella reissullaan. Se on levollinen näky. Siitä muistaa heti, että suomalaislapset ovat maailman parhaita lukijoita. Ylevää ajatella, että ehkä tänä iltana tällä kylällä joku tarttuu Tolstoihin.

Lyhyt talvipäivä Pohjois-Karjalassa on päättynyt. Huomenna on toinen samanlainen.

Vastaan alkaa harvakseen tulla heijastimia. Moni kulkee potkukelkalla.

Talot ovat metsissä kaukana toisistaan. Ne ovat kuin lämpöisiä pesiä, jotka lämmitetään kaukaa tuodulla energialla. Sisällä perheet katsovat yhdessä telkkaria ja pulla tuoksuu.

Pimeällä tuntee itsensä heti osatto-

maksi ja orvoksi — märkäselkäksi loikkariksi. Tulee sellainen olo, että on jäänyt kaiken ulkopuolelle ja on jo kamalan myöhä.

Entä jos jäädään suosiolla tänne, periferiaan? Euroopan Pohjois-Karjalaksi.

Pohjois-Karjala on mielentila. Se merkitsee pakoa, turvaa ja lohtua — paikkaa, johon vetäytyä omien pariin, kun kommunikaatio keskieurooppalaisten kanssa epäonnistuu. Aivan kuin Jukolan veljekset Impivaaraan. Antakaa meidän olla rauhassa. Seis maailma, tahdon ulos.

Suomalaisen on helppo tuntea Impivaaran tenho.

Minä lähdän Pohjois-Karjalaan, vaihdan farkut verkkarihousuun, juon kaljaa auringonnousuun.
Gösta Sundqvist

Voisiko hallitusti albanisoitua? Lasketaan yhteistuumin elintasoja, luovutaan paljosta; palkkataso laskee, tehdään itse kun ei ole varaa ostaa ulkomailta, puuhastellaan — ja kohta maahan nousee jos jonkinlaista konepajaa.

Ei siitä tällä porukalla mitään tule. Jos Suomi sulkeutuu, kaikki ongelmat ovat 25 vuoden päästä entisellään, vain pahentuneina. Ja uusia on tullut.

Kirkonkylät on silloin rakennettu entistäkin rumemmiksi, rannat on raikattu, nuoret ovat joko Euroopassa tai olohuoneen sohvalla. Rajat ovat kiinni, läpi pääseitä kyräillään, linnoitaututaan omien keskelle.

Suomi hiljenee, vientivetoinen strategia ei onnistu, uutta ei kyetä luomaan, kulutus alenee, ostoparatiisit nuhraantuvat, komeat kunnantalot rapistuvat, kaakelit säröilevät, populistit mesovat, vanhat puolueet puolustavat asemiaan, päätöksiä ei voida tehdä, Väyrynen on presidentti, menestymme mäkihypyssä.

Jos nyt tuntuu että tätä ei enää kestä, niin 25 vuoden kuluttua huomaa kestäneensä 25 vuotta. Kun särkyä tai sietämättömyyttä elämää. Ei mikään siihen loppu, ettei sitä kestä enää hetkeäkään. ■

Suomen tulevaisuutta koskevat väitteet perustuvat seuraavien henkilöiden haastatteluihin: Kirkon tutkimuskeskuksen johtaja Harri Heino, Helsingin kaupungin tietokeskuksen johtaja Eero Holstila ja tutkija Antti Karisto, professori Torsti Kivistö, tiedeokeskus Heurekaan erikoisuunnittelija Erkki Kurenniemi, professori Anto Leikola, amanuenssi Erkki Lyytikäinen, everstiluomantti Erkki Nordberg, seutukaavatuutkija Juha Savander, valtiotieteen lisensiaatti Osmo Soininvaara, dosentti Pekka Sulkunen.

Kävelyä tulisi illoin hiihtä, tulennielijöitä ja ilotulitusta.

Käy ostoksilla kolmipöytäisellä polkutaksilla.

Ranskalaiset viinit, kiinalaiset tarjoilijat ja portugalilainen arkkitehtuuri.

Purjehdi Etelä-Kiinan meriä Rafflesin vanavedessä.

Singapore
Yllätyksellisin trooppinen saari koko maailmassa.

Tilaa ilmainen esite lähettämällä tämä kuponki osoitteeseen:
Singapore Tourist Promotion Board, PL 530, 01521 Vantaa.

Nimi _____

Osoite _____